

EBEVEYNLEŞME ÖLÇEĞİ'Nİ TÜRKÇEYE UYARLAMA ÇALIŞMASI

Adaptation of Parenting Scale into Turkish

Ahmet Yasin ŞENYURT^{3,4}

Büşra ERTÜRK⁵

Öz

Bergner, Mika ve Baum tarafından geliştirilen Ebeveynleşme Ölçeği'nde (Parentification Scale) katılımcıların ebeveynleşme düzeylerini ve türlerini tespit edilmesi için kullanılmıştır. Ebeveynleşme Ölçeği bireyin çocukluk ve ergenlik döneminde aldığı sorumlulukların ebeveynleşme düzeylerinin ve ebeveynleşme türünün belirlenmesini amaçlamaktadır. Bu çalışmada Türkçe Ebeveynleşme Ölçeği'nin geliştirilmesi ve geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları ele alınacaktır. Uyarlanan Ebeveynleşme Ölçeği'nin "ebeveynleşmenin problem çözme boyutu", "ebeveynleşmede yetişkinlik boyutu", "ayırt edilemeyen ebeveynleşme" ve "ebeveynleşmede kardeş bakımı" olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Cronbach Güvenirlilik Analizi, Açıklayıcı Faktör Analizi ve Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Ebeveynleşme, aile sistemi, sorumluluk, ergenlik ve çocukluk deneyimleri

Abstract

The Parentification Scale, developed by Bergner, Mika, and Baum, was used to determine the level and types of parentification experienced by participants. The Parentification Scale aims to identify the level and type of parentification based on the responsibilities assumed by individuals during childhood and adolescence. This study focuses on the development of the Turkish Parentification Scale and its validity and reliability assessments. The adapted Parentification Scale consists of four sub-dimensions: "parentification in problem-solving," "parentification in adult roles," "unidentified parentification" and "parentification in sibling care." Cronbach's Reliability Analysis, Exploratory Factor Analysis, and Confirmatory Factor Analysis indicated that the scale is a valid and reliable measurement tool.

Keywords: Parentification, Family system, responsibility, adolescent and childhood experiences

³ Sorumlu Yazar/Corresponding Author: yasinsenyurt@yahoo.com

⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Balıkesir, Türkiye. ORCID: 0000-0003-4779-9422

⁵ Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü Lisans Öğrencisi, Balıkesir, Türkiye.

GİRİŞ

Ebeveynler, çocuklarının fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamakla sorumludurlar. Bazı ebeveynlerin çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayacak kaynakları bulunmayabilir. Bu kaynakların yokluğu çocuğun kendi ihtiyaçlarını kendi karşılamasına veya ebeveyn ile çocuk arasında bir rol değişimine neden olur. Ebeveyn ile çocuk arasındaki rol değişimi ebeveynleşme olarak adlandırılmaktadır. Ebeveynleşme, yetişkinlerin sorumluluklarını yerine getirememesi ile oluşmaya başlamaktadır. Rol değişimi ile birlikte ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişki zarar görmektedir. Ebeveynleşme sürecinde aile üyeleri arasındaki ilişkilerin zarar görmesiyle ilişki sınırları yok olmaya başlamaktadır. Çocukların sağlıklı gelişimi için aile üyeleri arasında sınırların korunması gerekmektedir. Sınırların zedelenmesi ebeveynleşmeye sebep olabileceği için çocukların üzerine gelişimlerinin üstünde sorumluluklar dizisi yüklenmesiyle sonuçlanabilir (Boszormenyi-Nagy ve Spark, 1973).

Çocuğa bakım verilmemesi veya çocuğun bakım veren konumuna geçmesi ailenin temel güvenliğine zarar verebilir. Bu durum ailenin yetişkinleri arasında problemlere neden olabilir. Ebeveynleşme gözlemlenen ailelerde ebeveynler çocuklarını genellikle bir müttefik (destekçi) olarak kullanmaya başlayabilirler. Aile içinde koalisyonlar gözlemlenebilir (Byng-Hall, 1995; akt. Byng-Hall, 2002).

Literatürde ebeveynleşme ile ilgili farklı tanımlamalar bulunmaktadır. Bowlby (1973, akt. Haxbe, 2016), ebeveynleşmeyi ebeveyn ve çocuk arasındaki ilişkide rol değişimi olarak tanımlamıştır. Bowlby (1977), bu kavramı annelerin çocukları üzerinde, sorumluluk almaları gerektiği yönünde baskısı olarak ele almıştır. Benzer şekilde Boszormenyi-Nagy ve Spark (1973), ebeveynleşmeyi çocukların ebeveynlerinin sorumluluklarını üstlenmesi olarak açıklamıştır. Byng-Hall (2002), çocuğun ebeveyn rolüne gelmesini, ebeveyn sorumluluklarını üstlenmesini ve yetişkinlere bakım vermesini “ebeveynleşme senaryosu” olarak tanımlamaktadır. Aynı zamanda Byng-Hall (2002), ebeveynleşmenin hem kardeşlere hem de ebeveynlere karşı alınan sorumluluklar olarak görülebileceğini açıklamaktadır. Ebeveynlerin, çocuklarının ihtiyaçlarına olan duyarlılığı ebeveynleşme için önemli bir özelliktir. Ebeveynleşme olgusunun görüldüğü ailelerde; ebeveynlerin ihtiyaçlarının çocukların ihtiyaçlarının önüne geçtiği bilinmektedir (Haxbe, 2016). DiCaccavo (2006), ebeveynleşmenin uzun süreli ya da kısa süreli olarak alınan sorumlulukların ebeveynler arasındaki çatışmanın azaltmasını amaçlandığını bildirmiştir. Ebeveynleşme, aile sistemi içindeki alt sistemlerde görülen çarpıtmalar olarak da açıklanabilir (Boszormenyi-Nagy, 1973). Minuchin (1967) ise ebeveynleşmeyi düzensiz ve savunmasız ailelerde gözlemlenen çocukların rol ve sorumlulukları olarak tanımlamaktadır. Çocuğun bazı sorumlulukları alarak bir ebeveynmiş gibi belli bir süre bu sorumlulukları yerine getirmesine ebeveynleşme olarak açıklanmaktadır (Haxbe, 2016). Bir diğer tanımda ise ebeveynleşmenin, çocukların yetişkinlere ait olması gereken sorumlulukları fazla üstlenmesi, aile ilişkileri içinde tek taraflı ve haksız olarak değerlendirilmesi olarak açıklanmaktadır (Jankowski, vd., 2013).

Ebeveynlerin çocuklarına yetersiz duygusal destek sağlaması, çocukların güvensiz, çevresindeki insanlara olan güven zorluğu ve düşük özgüvene sebep olabilmektedir. Ebeveynlerin ihtiyaçlarının kendi ihtiyaçlarının önünde olması çocuğun terkedilmiş hissedebileceği bilinmelidir (Tedgård, Råstam ve Wirtberg, 2019). Duygusal ebeveynleşmeyi deneyimleyen bir çocuk sonrasında kendini ayırt etme, duygusal öz-düzenleme yeteneği ve ilişkilerinde ayrılma ya da yürütme kararını düzenleme konusunda zorluklar yaşama ihtimali duygusal ebeveynleşme yaşamayan çocuklara oranla daha yüksektir (Jurkovic, 1997; akt. Tedgård, Råstam ve Wirtberg, 2019). Çocuklukta gözlemlenen ebeveynleşmenin yetişkinlik döneminde birçok etkisi bulunmaktadır. Babasının rollerini ve sorumluluklarını üstlenen

kızların, yetişkinlik dönemindeki romantik ilişkilerinde memnuniyet duygusu ile negatif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur (Baggett, Shaffer ve Muetzelfeld, 2015).

Anne ebeveynleşmesi, annenin sorumluluklarını çocuklarına yüklemesi olarak tanımlanmaktadır. Anne ebeveynleşmesi; ebeveynlerin boşanması, çocukların ihmali ve çocukları reddetmesiyle ilişkilidir. Anne ebeveynleşmesinin erkeklere oranlara kızlarda daha fazla görüldüğü bilinmektedir (Mayselless, Bartholomew, Henderson ve Trinke 2004).

Ebeveynleşme Ölçeği'nin orijinal çalışmasında; bireyin ebeveynleşme düzeyinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Ebeveynleşme türlerinin değerlendirilmesi için oluşturulan bu ölçekte; klinik ve gelişim psikolojisinde ebeveynleşme ile ilgili kavramları deneysel çalışmaya olanak sağlanması hedeflenmiştir.

Ebeveynleşmenin en basit haliyle, normalde yetişkinlerin alması gereken sorumlulukları ailede çocukların veya ergenlerin üstlenmesi olarak açıklanmaktadır. Bu ölçek, yetişkinlerin çocukluk ve ergenlik dönemlerindeki ebeveynleşme düzeylerini tespit etmektedir. Bu çalışmanın amacı; Ebeveynleşme Ölçeği'ni Türkçe'ye kazandırmaktır.

Ebeveynleşme Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışması için yapılan pilot çalışma bilgileri paylaştıktan sonra Ebeveynleşme Ölçeği'nin güvenilirlik ve geçerliğine ilişkin sonuçlar ele alınacaktır.

YÖNTEM

Örneklem

Katılımcılar formu Google Forms üzerinden doldurmuşlardır. Çalışmada ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ailenin ilk çocuğu olan kadın katılımcılar oluşturmaktadır. Çalışmaya 153 gönüllü kadın katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 22.8'dir (SS = 5.96). Katılımcıların %87.6'sını üniversite öğrencisi veya üniversite mezunu oluşturmaktadır. Katılımcıların demografik bilgileri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Ort/f	%
Yaş	22 (5,96)	
Eğitim		
İlkokul	3	2,00
Lise	16	10,50
Üniversite	134	87,60
Yaşam yeri		
Köy/Kasaba	19	12,40
İlçe	37	24,20
Şehir	35	22,90
Büyükşehir	62	40,50
Medeni durum		
Evli	20	13,10
Bekâr	133	86,90
Aile tipi		
Çekirdek Aile	123	80,40
Geniş Aile	30	19,60

Kardeş sayısı		
1 Kardeş	72	47,10
2 Kardeş	49	32,00
+3 Kardeş	32	20,90

Veri Toplama Araçları

Ebeveynleşme Ölçeği

Ebeveynleşme Ölçeği (Bergner, Mika ve Baum, 1987); otuz maddeden oluşmaktadır. Ölçek sadece ailenin ilk çocuğu olan kadın katılımcılar için geliştirilmiştir. Ebeveynleşme Ölçeği “kardeşler için ebeveyn olma” (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12.), “ebeveyn için ebeveyn olma” (13., 14., 15., 16., 17., 18.), “ebeveyn için eş olma” (19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26.) ve bu alt boyutlara uymayan “tanımlanamayan ebeveynleşme” (27., 28., 29., 30.) olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçeğin her bir alt ölçeği ve toplam puanı için test-tekrar test korelasyonları hesaplanmış ve her alt ölçeğin ve toplam ölçeğin 14 yaş öncesi ve 14-16 yaş arası için güvenilirliğe sahip olduğu bulunmuştur.

Ölçekteki her soru hem 14 yaş öncesi dönem için hem de 14-16 yaş arası dönem için iki kez sorulmuştur. Bu nedenle ölçeğin toplam madde sayısı 60’tır. Örneğin “ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda barışı ben sağladım” sorusu önce “14 yaş öncesinde ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda barışı ben sağladım” şeklinde sorulup daha sonra “14-16 yaşlarımda ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda barışı ben sağladım” şeklinde sorulmuştur. Ölçek 5’li Likert tipi olarak tasarlanmıştır (1 = Her Zaman, 5 = Hiçbir Zaman). Erikson’un (1963) gelişim kuramına göre, ölçekte alınan sorumluluklar yaşa bağlı olarak farklı hesaplanmıştır. Bu nedenle Ebeveynleşme Ölçeği’nin 14 yaş öncesi ve 14-16 yaş arası için soru grupları bulunmaktadır.

İşlem

Çalışma için Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Komisyonundan 27.02.2024 tarihinde etik kurul izni alınmıştır. Bu çalışmanın verileri Google Forms üzerinden internet aracılığıyla toplanmıştır. Aynı zamanda katılımcılardan yaş, cinsiyet gibi demografik bilgiler de istenmiştir. Araştırmaya 201 kadın ve 75 erkek olmak üzere 276 gönüllü katılmıştır.

Ölçeğin orijinalinde ailenin ilk kadın çocuklarına uygulandığı için erkeklerin ve küçük kardeşlerin verileri silinmiştir. Ailenin ilk çocuğu olan 60 erkek ve 153 kadın verileri Jamovi (The Jamovi Project, 2023) uygulaması ile analiz edilmiştir. Ölçeğin geçerliliğini test etmek için erkek ve kadın verileri hem ayrı hem de birlikte analize sokulmuştur. Analiz sonucunda erkek verileri için geçerli ve güvenilir bir yapı bulunmadığından analizlere sadece ilk çocuk olan kadınların verileriyle devam edilmiştir.

Her koşulda 14 yaş öncesi ve 14-16 yaş arası için Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğinin hesaplanması için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Son olarak analiz sonuçlarına göre çıkartılması gereken maddeler ölçekten çıkartılmış ve bulgular kısmında detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Model uygunluğunu test etmek için CFI > .90 (Byrne, 2011), ve RMSEA < .08 değerleri kesme puanı olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizinden önce veri dağılımının normalliği basıklık ve çarpıklık değerleriyle kontrol edilmiştir. Altmış maddenin tamamının basıklık ve çarpıklık değerlerinin -3, +3 sınır değerleri arasında olduğu bulunmuştur. Ayrıca verinin açıklayıcı faktör analizine uygunluğu KMO ve Bartlett Testi ile de kontrol edilmiştir. 14-16 yaş arası soru grubunun Bartlett ($\chi^2(435) = 2190, p < .001$) ve KMO ($KMO = .853$) analizleri ile 14 yaş öncesi soru grubunun Bartlett ($\chi^2(435) = 2535, p < .001$) ve KMO ($KMO = .883$) analizleri verinin açıklayıcı faktör analizi için gerekli varsayımları karşıladığını göstermektedir.

Açıklayıcı Faktör Analizi

Ölçeğin 14 yaş öncesi maddeleri ve 14-16 yaş arası maddeleri aynı olduğu için ölçek bu iki madde grubu açısından ayrı ayrı faktör analizine sokulmuştur. Açıklayıcı faktör analizinde faktör sayısının belirlenmesi için güvenilir bir yöntem olan (Osborne, 2014) paralel analiz yöntemi kullanılmıştır. Her iki açıklayıcı faktör analizi sonucunda da 5 faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Tüm faktörlerin öz değerleri 1'den yüksektir.

Elde edilen faktör yapısı incelendiğinde hem 14 yaş öncesi hem de 14-16 yaş arası soru grubunda aynı faktöre ait maddeler bir arada değerlendirilerek Tablo-2 ve Tablo-3'deki ilk 4 sütunda yer alan 4 faktörlü yapıyla analizlere devam edilmiştir. Bunun sonucunda her iki grupta aynı maddelerle faktör oluşturmayan toplam 10 madde (1., 2., 5., 6., 7., 9., 10., 11., 13. ve 14. maddeler) ölçekten çıkarılmıştır.

Elde edilen bu dört faktörlü yapıda birinci faktörün (4., 8., 15., 22., 23., ve 26. maddeler) ebeveynleşmenin problem çözme boyutu olduğu, ikinci faktörün (20., 25., 27. 29. ve 30. maddeler) ebeveynleşmede yetişkinlik boyutu olduğu, üçüncü faktörün (3., 16., 18. ve 24. maddeler) ayırt edilemeyen ebeveynleşme boyutu olduğu ve dördüncü faktörün (12., 17., 19., 21. ve 28. maddeler) ebeveynleşmede kardeş bakımı boyutu olduğu değerlendirilmiştir (Tablo 2 ve Tablo 3).

Tablo 2: 14 Yaş Öncesi Maddelerin Faktör Yükleri

	Faktör					Uniqueness
	1	2	3	4	5	
<u>26)</u>	0.656					0.438
<u>4)</u>	0.634					0.305
<u>22)</u>	0.628					0.378
<u>23)</u>	0.550					0.553
<u>8)</u>	0.549					0.498
<u>15)</u>	0.414					0.582
<u>21)</u>		0.779				0.344
<u>28)</u>		0.728				0.372
<u>12)</u>		0.573				0.386
<u>17)</u>		0.474				0.421
<u>19)</u>		0.393				0.553
<u>3)</u>			0.717			0.435
<u>16)</u>			0.635			0.415

<u>18)</u>	0.603		0.467
<u>24)</u>	0.435		0.614
<u>29)</u>		0.811	0.307
<u>20)</u>		0.679	0.556
<u>27)</u>		0.582	0.571
<u>30)</u>		0.564	0.419
<u>25)</u>		0.452	0.619
7)		0.737	0.206
11)		-0.433	0.668
14)		0.420	0.436
10)		0.378	0.436
9)		0.344	0.457
2)	0.543		0.616
5)	0.492		0.488
6)	0.470		0.579
13)	0.439		0.473
<u>1)</u>	0.662		0.422

Tablo 3: 14-16 Arası Maddelerin Faktör Yükleri

	Faktör					Uniqueness
	1	2	3	4	5	
4a)	0.801					0.313
22a)	0.714					0.412
26a)	0.575	0.359				0.419
10a)	0.488					0.515
23a)	0.484					0.509
30a)	0.480			0.458		0.477
15a)	0.472					0.705
8a)	0.424					0.613
7a)	0.406	0.350	-0.337		0.314	0.337
21a)		0.880				0.307
28a)		0.687				0.490
12a)		0.645				0.368
17a)		0.597				0.439
19a)		0.365				0.608
16a)			0.710			0.423
3a)			0.678			0.414
18a)			0.576			0.507

24a)		0.511		0.631
11a)		0.355		0.852
5a)		0.332		0.608
29a)			0.745	0.405
25a)			0.494	0.574
14a)	0.306		0.425	0.533
20a)			0.411	0.694
27a)	0.341		0.362	0.695
1a)			0.704	0.382
2a)			0.533	0.597
13a)		0.361	0.490	0.431
6a)			0.399	0.652
9a)			0.398	0.510

İlgili faktörler ve maddeleri iki bağımsız yargıcıya gönderilmiş ve maddelerin faktörlerle ilişkisini 5'li Likert ölçek (1 = Madde kesinlikle bu alt boyutta olmamalı, 5 = Madde kesinlikle bu alt boyutta olmalı) ile değerlendirmeleri istenmiştir. İki hakem arası güvenilirlik .59 olarak bulunmuştur. Kırk maddenin tamamı hakemlerden en az 3 puan almıştır ($Ort_{H1} = 4.40$, $Ort_{H2} = 4.35$).

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Hakem onayından sonra ilgili faktörler 14 yaş öncesi ve 14-16 yaş arası soruları için ayrı ayrı doğrulayıcı faktör analizine sokulmuştur.

On dört yaş öncesi maddeler için uyum iyiliği ölçütleri ölçeğin dört faktörlü yapıya uyduğunu göstermektedir. Tahmin hatalarının ortalamasının karekökü .08'den düşük ($RMSEA = .07$), ki-kare/df değeri 2'nin altında ($\chi^2 (159) = 295$, $p < .001$, $\chi^2/df = 1,86$) ve CFI değeri .90'nın üzerinde bulunmuştur. Bu değerler dört faktörlü yapının kabul edilebilir sınırlar içerisinde olduğunu göstermektedir. Tüm maddelerin faktör yükleri .30'dan yüksek ve ilgili boyutla anlamlı ilişki göstermektedir ($p < .01$; Tablo 4).

Tablo 4: 14-16 Yaş Arası Soruların Faktör Yükleri

Faktör	Indicator	Estimate	SE	Z	p
Problem Çözme	4a)	0.922	0.1065	8.66	< .001
	8a)	0.806	0.1147	7.02	< .001
	15a)	0.711	0.1100	6.46	< .001
	22a)	0.880	0.1023	8.61	< .001
	23a)	0.993	0.1012	9.81	< .001
	26a)	0.922	0.1007	9.16	< .001
Yetişkinlik	20a)	0.396	0.0572	6.93	< .001
	25a)	0.538	0.0999	5.39	< .001

Faktör	Indicator	Estimate	SE	Z	p
	27a)	0.662	0.1042	6.35	< .001
	29a)	0.637	0.0808	7.88	< .001
	30a)	0.639	0.0923	6.92	< .001
Ayırt edilemeyen	3a)	0.905	0.0943	9.59	< .001
	16a)	0.920	0.0846	10.88	< .001
	18a)	0.860	0.0950	9.05	< .001
	24a)	0.566	0.0821	6.90	< .001
Kardeş bakımı	12a)	1.010	0.0912	11.08	< .001
	17a)	0.921	0.0874	10.55	< .001
	19a)	0.721	0.0935	7.71	< .001
	21a)	0.918	0.0986	9.31	< .001
	28a)	0.691	0.1026	6.74	< .001

Tablo 5: 14 Yaş Öncesi Soruların Faktör Yükleri

Faktör	Indicator	Estimate	SE	Z	p
Problem çözme	4)	0.957	0.1036	9.24	< .001
	8)	0.961	0.1137	8.45	< .001
	15)	0.723	0.0979	7.39	< .001
	22)	0.866	0.0943	9.18	< .001
	23)	0.958	0.1053	9.10	< .001
	26)	0.818	0.0984	8.32	< .001
Yetişkinlik	20)	0.361	0.0475	7.59	< .001
	25)	0.535	0.0749	7.14	< .001
	27)	0.778	0.0813	9.57	< .001
	29)	0.642	0.0547	11.74	< .001
	30)	0.512	0.0681	7.52	< .001
Ayırt edilemeyen	3)	0.922	0.1025	9.00	< .001

Faktör	Indicator	Estimate	SE	Z	p
	16)	1.013	0.0908	11.15	<.001
	18)	0.955	0.0887	10.77	<.001
	24)	0.501	0.0597	8.39	<.001
Kardeş bakımı	12)	1.023	0.1044	9.79	<.001
	17)	1.008	0.0895	11.26	<.001
	19)	0.741	0.0850	8.71	<.001
	21)	0.861	0.1008	8.53	<.001
	28)	0.794	0.0984	8.06	<.001

On dört yaş üstü maddelerinde tahmin hatalarının ortalamasının karekökü .08'den düşük (*RMSEA* = .07), ki-kare/df değerinin 2'nin altında ($\chi^2(162) = 295, p < .001, \chi^2/df = 1,82$) olduğu ve CFI değerinin .89 olduğu bulunmuştur. Bu değerler dört faktörlü yapının kabul edilebilir sınırlar içerisinde olduğunu göstermektedir. Tüm maddelerin faktör yükleri .50'den yüksek ve ilgili boyutla anlamlı ilişki göstermektedir ($p < .01$; Tablo 5)

Güvenirlilik Analizi

Ölçeğin tümü ve alt boyutları ayrı olmak üzere güvenirlik analizi yapılmıştır. On dört yaş öncesi soru grubunda 2. Faktörün en düşük güvenirlik katsayısına sahip olduğu (.70), on dört-on altı yaş arası soru grubunda yine aynı faktörün (.78) en düşük güvenirlik katsayısına sahip olduğu bulunmuştur (Tablo 6). Ölçeğin toplam güvenirlik puanları ve diğer faktörlerin puanlarının .80'in üzerinde olduğu görüldüğünden ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğu değerlendirilmiştir.

Tablo 6: Güvenirlik Katsayıları

	14 Yaş Öncesi	14-16 Yaş Arası
Tüm maddeler	.901	.884
1. Faktör	.833	.824
2. Faktör	.784	.697
3. Faktör	.813	.795
4. Faktör	.901	.884

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın sonucunda Ebeveynleşme Ölçeği'nin Türkçe Formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu tespit edilmiştir (Ek A). Ölçek'te 20 madde yer almaktadır. Ebeveynleşme Ölçeği "ebeveynleşmenin problem çözme boyutu", "ebeveynleşmede yetişkinlik boyutu", "ayırt edilemeyen

ebeveynleşme” ve “ebeveynleşmede kardeş bakımı” olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır (Ek B). Ölçek 5’li Likert olarak tasarlanmıştır (1 = Hiçbir Zaman, 5 = Her Zaman) ve ters madde bulunmamaktadır.

Ebeveynleşme için kullanılan puanlama (Ek-B) orijinal ölçekten alınmıştır. İlerleyen çalışmalarda ölçeğin kapsam geçerliğinin test edilmesi amacıyla ilgili puanlamayla ebeveynleşmeyle ilişkili kavramlar arasındaki ilişkinin test edilmesi faydalı olacaktır.

Katılımcı sayısının düşük olması ve ölçekten on maddenin çıkarılması çalışmanın en önemli eksiklikleridir. Orijinal ölçeğin sadece ilk çocuk olan kadınlarla kullanılıyor olması bizim gerçekleştirdiğimiz analizlerde de önemli bir kısıtlılık olmuştur. Gelecek çalışmaların daha büyük örneklemelerle ve uygunluk geçerliği ile yordama geçerliğini ölçecek şekilde planlanması ölçeğin kültürümüze uygunluğu konusunda daha net fikir verecektir.

Uyarlanan ölçeğin “tanımlanamayan ebeveyn” ve “kardeşler için ebeveyn olma” alt boyutları bizim çalışmamızda da ortaya çıkmıştır. Fakat orijinal ölçekteki “ebeveyn için ebeveyn olma” ve “ebeveyn için eş olma” alt boyutları bizim çalışmamızda belirgin biçimde ortaya çıkmamıştır. Bunlar yerine bireyin ağırlıklı olarak problem çözme görevlerini yerine getirdiği “problem çözücü ebeveynleşme” ve yetişkin kararlarını alan veya yetişkinlere özgü iletişimde bulunan “yetişkin görevlerinde ebeveynleşme” alt boyutları saptanmıştır.

Çalışmamızda yalnızca ailenin ilk çocuğu olan kadın katılımcıların verileri kullanılmıştır. Sadece ilk çocuk ve kardeşi bulunan kadın katılımcıların verilerinin kullanılması çalışmanın sınırlılıklarındandır. İlerleyen çalışmalarda ölçek farklı örneklemeler ile test edilmelidir.

KATKI BELİRTME VE BİLGİLENDİRME

Bu çalışma, TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı (BİDEB) tarafından yürütülen 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1919B012322449 başvuru numarasıyla desteklenmiştir.

KAYNAKÇA

- Baggett, E., Shaffer, A. ve Muetzelfeld, H. (2015). Father-daughter parentification and young adult romantic relationships among college women. *Journal of Family Issues*, 36(6), 760–783.
- Boszormenyi-Nagy, I., ve Spark, G. (1973). *Invisible loyalties: Reciprocity in intergenerational family therapy*. Oxford: Harper ve Row.
- Bowlby, J. (1977). The making and breaking of affectional bonds: I. Aetiology and psychopathology in the light of attachment theory. *The British Journal of Psychiatry*, 130, 201–210. <https://doi.org/10.1192/bjp.130.3.201>
- Byng-Hall, J. (2002). Relieving parentified children’s burdens in families with insecure attachment patterns. *Family Process*, 41, 375–388.
- Byrne, M. B. (2011). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. New York: Routledge.
- DiCaccavo, A. (2006). Working with parentification: Implications for clients and counselling psychologists. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 79(3), 469-478.
- Erikson, E. (1963). *Childhood and society* (2nd. ed.). New York: Norton.
- Haxhe, S. (2016). Parentification and related processes: Distinction and implications for clinical practice. *Journal of Family Psychotherapy*, 27(3), 185-199.
- Jankowski, P.J., Hooper, L.M., Sandage, S.J. ve Hannah, N.J. (2013), Parentification and mental health symptoms. *Journal of Family Therapy*, 35: 43-65. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6427.2011.00574.x>

- Mayseless, O., Bartholomew, K., Henderson, A. ve Trinke, S. (2004). "I was more her Mom than she was mine:" Role reversal in a community sample. *Family Relations*, 53 (1), 78–86.
- Mika, P. Bergner, R. M. ve Baum, M. C. (1987). The development of a scale for the assessment of parentification. *Family Therapy*, 14(3), 229-235.
- Minuchin, S. (1967). *Families of the slums: An exploration of their structure and treatment*. New York, NY: Basic Books.
- Osborne, J. W. (2014). *Best Practices in Exploratory Factor Analysis*. Scotts Valley, CA: CreateSpace Independent Publishing. ISBN-13: 978-1500594343, ISBN 10:1500594342.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2007). *Using Multi-variate Statistics*. Pearson, Boston.
- Tedgård, E., Råstam, M., ve Wirtberg, I. (2019). An upbringing with substance-abusing parents: Experiences of parentification and dysfunctional communication. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 36(3), 223-247.
- The jamovi project (2023). *jamovi*. (Version 2.4) [Computer Software]. Retrieved from <https://www.jamovi.org>.
- Jankowski, P. J., Hooper, L. M., Sandage, S. J., ve Hannah, N. J. (2013). Parentification and mental health symptoms: Mediator effects of perceived unfairness and differentiation of self. *Journal of Family Therapy*, 35(1), 43-65.

EK A: Ebeveynleşme Ölçeği Türkçe Formu*

- 1) (4)** 14 yaşımdan önce ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda barışı ben sağladım.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 2) (8)14 yaşımdan önce ebeveynim benimle diğer ebeveynim hakkında konuştu.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 3) (15)14 yaşımdan önce ebeveyn(ler)im finansal konuları ve problemlerini benimle paylaşırdı.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 4) (22) 14 yaşımdan önce ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda ben aracı olurdum.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 5) (23) 14 yaşımdan önce annem benimle kişisel problemlerini veya endişelerini paylaşırdı.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 1- Hiçbir Zaman
- 1- Hiçbir Zaman
- 1a) (4a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda barışı ben sağladım.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
- 2a) (8a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynim benimle diğer ebeveynim hakkında konuştu.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 3a) (15a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveyn(ler)im finansal konuları ve problemlerini benimle paylaşırdı.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 4a) (22a) 14 -16 yaşlarımdayken ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda ben aracı olurdum.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 5a) (23a) 14-16 yaşlarımdayken annem benimle kişisel problemlerini veya endişelerini paylaşırdı.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 6) (26) 14 yaşımdan önce ebeveynlerim üzgün olduklarında onları teselli ederdim.
- 5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

6a) (26a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynlerim üzgün olduklarında onları teselli ederdim.

5- Her Zaman

7) (20) 14 yaşımdan önce ebeveyn(ler)im benimle ilişki ve/veya cinsel sırlarını paylaşırdı.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

8) (25) 14 yaşımdan önce kardeşlerime ben banyo yaptırırdım.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

9) (27) 14 yaşımdan önce babam benimle problemlerini ve endişelerini bir yetişkinle paylaşır gibi paylaşırdı.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

10) (29) 14 yaşımdan önce ebeveyn(ler)im evde olsa bile kardeş(ler)imin uyku saatine ben karar verirdim.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

11) (30) 14 yaşımdan önce ebeveynim önemli bir karar verirken diğer ebeveynimden önce benim fikrimi sorardı.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

7a) (20a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveyn(ler)im benimle ilişki ve/veya cinsel sırlarını paylaşırdı.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

8a) (25a) 14-16 yaşlarımdayken kardeşlerime ben banyo yaptırırdım.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

9a) (27a) 14-16 yaşlarımdayken babam benimle problemlerini ve endişelerini bir yetişkinle paylaşır gibi paylaşırdı.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

10a) (29a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveyn(ler)im evde olsa bile kardeş(ler)imin uyku saatine ben karar verirdim.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

11a) (30a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynim önemli bir karar verirken diğer ebeveynimden önce benim fikrimi sorardı.

5- Her Zaman

12) (3) 14 yaşımdan önce ailem için evi temizledim.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

13) (16) 14 yaşımdan öncesi evde bulaşıkları ben yıkardım.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

14) (18) 14 yaşımdan önce evde akşam yemeklerini benim hazırladığım olmuştur.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

15) (24) 14 yaşımdan önce aile üyelerinin çamaşırlarını ben yıkardım.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

16) (12) 14 yaşımdan önce kardeş(ler)ime duygusal destek sağladım.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

12a) (3a) 14-16 yaşlarımdayken ailem için evi temizledim.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

13a) (16a) 14-16 yaşlarımdayken evde bulaşıkları ben yıkardım.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

14a) (18a) 14-16 yaşlarımdayken evde akşam yemeklerini benim hazırladığım olmuştur.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

15a) (24a) 14-16 yaşlarımdayken aile üyelerinin çamaşırlarını ben yıkardım.

5- Her Zaman

4- Sık Sık

3- Kimi Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

16a) (12a) 14-16 yaşlarımdayken kardeş(ler)ime duygusal destek sağladım.
5- Her Zaman
4- Sık Sık

3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

17) (17) 14 yaşımdan önce kardeş(ler)imin problemi olduğunda bunları çözmek için sorumluluk üstlenirdim.
5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

17a) (17a) 14-16 yaşlarımdayken kardeş(ler)imin problemi olduğunda bunları çözmek için sorumluluk üstlenirdim.
5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

18) (19) 14 yaşımdan önce kardeş(ler)im için kurallar koyardım.
5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

18a) (19a) 14-16 yaşlarımdayken kardeş(ler)im için kurallar koyardım.
5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

19) (21) 14 yaşımdan önce kardeşlerim kişisel sıkıntıları olduğunda bana danışırlardı.
5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

19a) (21a) 14-16 yaşlarımdayken kardeşlerim kişisel sıkıntıları olduğunda bana danışırlardı.
5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

20) (28) 14 yaşımdan önce kardeş(ler)im ebeveyn(ler)imle sorun yaşadıklarında bana danışırlardı.
5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

20a) (28a) 14-16 yaşlarımdayken kardeş(ler)im ebeveyn(ler)imle sorun yaşadıklarında bana danışırlardı.
5- Her Zaman
4- Sık Sık
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman

* Ölçeği tüm araştırmacılar yazarlardan herhangi bir izin almadan doğru şekilde atıf vererek kullanabilir.

Çalışmayı yapan yazarlar ölçeğin kullanılmasında veya ölçeğin kullanılacağı çalışmalar için Etik Kurul izni alınırken kendilerinden izin istenmesine gerek olmadığını ve bu yazının izin yerine geçtiğini beyan etmektedirler. Araştırmacılar Ebeveynleşme Ölçeği Türkçe Formu'nu izin almadan kullanabilir.

** Parantez içinde orijinal ölçekteki ve analizlerdeki madde numaraları verilmiştir.

Ek B: Ebeveynleşme Ölçeği Türkçe Formu Faktör Yapısı ve Puanlaması*Problem Çözümünde Ebeveynleşme*

- 1) 14 yaşımdan önce ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda barışı ben sağladım.
5- Her Zaman (3)
4- Sık Sık (2.5)
3- Kimi Zaman (2)
2- Nadiren (1)
1- Hiçbir Zaman
- 2) 14 yaşımdan önce ebeveynim benimle diğer ebeveynim hakkında konuşurdu.
5- Her Zaman (3.5)
4- Sık Sık (2.5)
3- Kimi Zaman (1.5)
2- Nadiren (0.5)
1- Hiçbir Zaman
- 3) 14 yaşımdan önce ebeveyn(ler)im finansal konuları ve problemlerini benimle paylaşırdı.
5- Her Zaman (4)
4- Sık Sık (3.5)
3- Kimi Zaman (2)
2- Nadiren (1)
1- Hiçbir Zaman
- 4) 14 yaşımdan önce ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda ben aracı olurum.
5- Her Zaman (4)
4- Sık Sık (3.5)
3- Kimi Zaman (3)
2- Nadiren (1)
1- Hiçbir Zaman
- 5) 14 yaşımdan önce annem benimle kişisel problemlerini veya endişelerini paylaşırdı.
5- Her Zaman (4)
4- Sık Sık (3.5)
3- Kimi Zaman (3)
2- Nadiren (1)
1- Hiçbir Zaman
- 6) 14 yaşımdan önce ebeveynlerim üzgün olduklarında onları teselli ederdim.
5- Her Zaman (4)
4- Sık Sık (3.5)
3- Kimi Zaman (2.5)
2- Nadiren (1.5)
1- Hiçbir Zaman

- 1a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda barışı ben sağladım.
5- Her Zaman (2)
4- Sık Sık (1)
3- Kimi Zaman
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 2a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynim benimle diğer ebeveynim hakkında konuşurdu.
5- Her Zaman (2.5)
4- Sık Sık (2)
3- Kimi Zaman (1)
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 3a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveyn(ler)im finansal konuları ve problemlerini benimle paylaşırdı.
5- Her Zaman (3.5)
4- Sık Sık (2.5)
3- Kimi Zaman (1)
2- Nadiren
1- Hiçbir Zaman
- 4a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynlerim arasında çatışma olduğunda ben aracı olurum.
5- Her Zaman (3)
4- Sık Sık (2.5)
3- Kimi Zaman (1)
2- Nadiren (0.5)
1- Hiçbir Zaman
- 5a) 14-16 yaşlarımdayken annem benimle kişisel problemlerini veya endişelerini paylaşırdı.
5- Her Zaman (3)
4- Sık Sık (2.5)
3- Kimi Zaman (1)
2- Nadiren (0.5)
1- Hiçbir Zaman
- 6a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynlerim üzgün olduklarında onları teselli ederdim.
5- Her Zaman (3)
4- Sık Sık (2.5)
3- Kimi Zaman (1.5)
2- Nadiren (0.5)
1- Hiçbir Zaman

Ebeveynleşmede Yetişkinlik Boyutu

- 7) 14 yaşımdan önce ebeveyn(ler)im benimle ilişki ve/veya cinsel sınırlarını paylaşırdı.
- 5- Her Zaman (4)
- 4- Sık Sık (3.5)
- 3- Kimi Zaman (3)
- 2- Nadiren (1)
- 1- Hiçbir Zaman

- 8) 14 yaşımdan önce kardeşlerime ben banyo yaptırırdım.
- 5- Her Zaman (4)
- 4- Sık Sık (3.5)
- 3- Kimi Zaman (2)
- 2- Nadiren (1)
- 1- Hiçbir Zaman

- 9) 14 yaşımdan önce babam benimle problemlerini ve endişelerini bir yetişkinle paylaşır gibi paylaşırdı.
- 5- Her Zaman (2.5)
- 4- Sık Sık (1.5)
- 3- Kimi Zaman (1)
- 2- Nadiren
- 1- Hiçbir Zaman

- 10) 14 yaşımdan önce ebeveyn(ler)im evde olsa bile kardeş(ler)imin uyku saatine ben karar verirdim.
- 5- Her Zaman (2.5)
- 4- Sık Sık (2)
- 3- Kimi Zaman (1)
- 2- Nadiren (0.5)

1- Hiçbir Zaman

- 11) 14 yaşımdan önce ebeveynim önemli bir karar verirken diğer ebeveynimden önce benim fikrimi sorardı.
- 5- Her Zaman (2.5)
- 4- Sık Sık (1.5)
- 3- Kimi Zaman (0.5)
- 2- Nadiren
- 1- Hiçbir Zaman

- 7a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveyn(ler)im benimle ilişki ve/veya cinsel sınırlarını paylaşırdı.
- 5- Her Zaman (3)
- 4- Sık Sık (2.5)
- 3- Kimi Zaman (1)
- 2- Nadiren (0.5)
- 1- Hiçbir Zaman

- 8a) 14-16 yaşlarımdayken kardeşlerime ben banyo yaptırırdım.
- 5- Her Zaman (3)
- 4- Sık Sık (2.5)
- 3- Kimi Zaman (1.5)
- 2- Nadiren (0.5)

1- Hiçbir Zaman

- 9a) 14-16 yaşlarımdayken babam benimle problemlerini ve endişelerini bir yetişkinle paylaşır gibi paylaşırdı.
- 5- Her Zaman (1)
- 4- Sık Sık (0.5)
- 3- Kimi Zaman
- 2- Nadiren
- 1- Hiçbir Zaman

- 10a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveyn(ler)im evde olsa bile kardeş(ler)imin uyku saatine ben karar verirdim.
- 5- Her Zaman (1.5)
- 4- Sık Sık (1)
- 3- Kimi Zaman (0.5)
- 2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

- 11a) 14-16 yaşlarımdayken ebeveynim önemli bir karar verirken diğer ebeveynimden önce benim fikrimi sorardı.
- 5- Her Zaman (1)
- 4- Sık Sık (0.5)
- 3- Kimi Zaman
- 2- Nadiren
- 1- Hiçbir Zaman

Ayırt Edilemeyen Ebeveynleşme

- 12) 14 yaşımdan önce ailem için evi temizledim.
- 5- Her Zaman (3)

- 4- Sık Sık (2.5)
- 3- Kimi Zaman (2)

2- Nadiren (1)

1- Hiçbir Zaman

12a) 14-16 yaşlarımdayken ailem için evi temizledim.

5- Her Zaman (2.5)

13) 14 yaşımıdan öncesi evde bulaşıkları ben yıkardım.

5- Her Zaman (4.5)

4- Sık Sık (4)

3- Kimi Zaman (2.5)

2- Nadiren (1.5)

1- Hiçbir Zaman

14) 14 yaşımıdan önce evde akşam yemeklerini benim hazırladığım olmuştur.

5- Her Zaman (4.5)

4- Sık Sık (4)

3- Kimi Zaman (3)

2- Nadiren (1.5)

1- Hiçbir Zaman

15) 14 yaşımıdan önce aile üyelerinin çamaşırlarını ben yıkardım.

5- Her Zaman (4)

4- Sık Sık (3.5)

3- Kimi Zaman (3)

2- Nadiren (1)

1- Hiçbir Zaman

1- Hiçbir Zaman

Ebeveynleşmede Kardeş Bakımı

16) 14 yaşımıdan önce kardeş(ler)ime duygusal destek sağladım.

5- Her Zaman (3.5)

4- Sık Sık (3)

3- Kimi Zaman (2)

2- Nadiren (0.5)

1- Hiçbir Zaman

17) 14 yaşımıdan önce kardeş(ler)imin problemi olduğunda bunları çözmek için sorumluluk üstlenirdim.

5- Her Zaman (4)

4- Sık Sık (3.5)

3- Kimi Zaman (2.5)

2- Nadiren (1.5)

4- Sık Sık (1.5)

3- Kimi Zaman (1)

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

13a) 14-16 yaşlarımdayken evde bulaşıkları ben yıkardım.

5- Her Zaman (3.5)

4- Sık Sık (2.5)

3- Kimi Zaman (1)

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

14a) 14-16 yaşlarımdayken evde akşam yemeklerini benim hazırladığım olmuştur.

5- Her Zaman (3.5)

4- Sık Sık (3)

3- Kimi Zaman (1.5)

2- Nadiren (0.5)

1- Hiçbir Zaman

15a) 14-16 yaşlarımdayken aile üyelerinin çamaşırlarını ben yıkardım.

5- Her Zaman (3)

4- Sık Sık (2.5)

3- Kimi Zaman (1)

2- Nadiren (0.5)

16a) 14-16 yaşlarımdayken kardeş(ler)ime duygusal destek sağladım.

5- Her Zaman (2.5)

4- Sık Sık (2)

3- Kimi Zaman (1)

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

1- Hiçbir Zaman

17a) 14-16 yaşlarımdayken kardeş(ler)imin problemi olduğunda bunları çözmek için sorumluluk üstlenirdim.

5- Her Zaman (3)

4- Sık Sık (2.5)

3- Kimi Zaman (1.5)

2- Nadiren (0.5)

18) 14 yaşımdan önce kardeş(ler)im için kurallar koyardım.

5- Her Zaman (4)

4- Sık Sık (3.5)

3- Kimi Zaman (3)

2- Nadiren (1.5)

1- Hiçbir Zaman

19) 14 yaşımdan önce kardeşlerim kişisel sıkıntıları olduğunda bana danıştırlardı.

5- Her Zaman (3.5)

4- Sık Sık (3)

3- Kimi Zaman (1.5)

2- Nadiren (0.5)

1- Hiçbir Zaman

20) 14 yaşımdan önce kardeş(ler)im ebeveyn(ler)imle sorun yaşadıklarında bana danıştırlardı.

5- Her Zaman (3)

4- Sık Sık (2.5)

3- Kimi Zaman (2)

2- Nadiren (1)

1- Hiçbir Zaman

20a) 14-16 yaşlarımdayken kardeş(ler)im ebeveyn(ler)imle sorun yaşadıklarında bana danıştırlardı.

5- Her Zaman (2)

4- Sık Sık (1)

3- Kimi Zaman (0.5)

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman

1- Hiçbir Zaman

18a) 14-16 yaşlarımdayken kardeş(ler)im için kurallar koyardım.

5- Her Zaman (3.5)

4- Sık Sık (2.5)

3- Kimi Zaman (1.5)

2- Nadiren (0.5)

1- Hiçbir Zaman

19a) 14-16 yaşlarımdayken kardeşlerim kişisel sıkıntıları olduğunda bana danıştırlardı.

5- Her Zaman (2.5)

4- Sık Sık (1.5)

3- Kimi Zaman (0.5)

2- Nadiren

1- Hiçbir Zaman